

О. М. Зубак

студ. III курсу

спеціальність «Облік і оподаткування»

Науковий керівник: д.е.н., проф. В. С. Ніценко

ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ФЕРМЕРСТВА В УКРАЇНІ: ОБЛІКОВИЙ ТА ПОДАТКОВИЙ АСПЕКТИ

В Україні найбільш розповсюдженою формою ведення бізнесу у сільському господарстві є фермерство. Визначення фермерського господарства (далі – ФГ) подано в Законі України «Про фермерське господарство». Відповідно до даного закону, ФГ – це форма підприємницької діяльності громадян, які виявили бажання виробляти товарну сільськогосподарську продукцію, здійснювати її переробку та реалізацію з метою отримання прибутку на земельних ділянках, наданих їм у власність та/або користування, у тому числі в оренду, для ведення ФГ, товарного сільськогосподарського виробництва, особистого селянського господарства, відповідно до закону [1, ст. 1].

Фермерство є одним з видів бізнесу, де чисельність бажаючих кожен рік зростає. Відповідно до державних статистичних даних на початок 2018 р. офіційно зареєстровано 45 035 фермерів, що вище показника 2017 р. на 2 % [2].

Позитивною стороною також є те, що функціонування ФГ підвищує офіційну зайнятість та достатній рівень прожиткового доходу.

На рисунку (рис. 1) схематично зображено розвиток ФГ, що відповідає законодавству (етап організації та функціонування ФГ) та зміщення акцентів у бік невідповідності вимогам діючого законодавства.

Відповідно розміру земельних ділянок фермерські господарства поділяють на такі 3 групи:

I – до 20 га – особисті сільські та дрібні фермерські господарства;

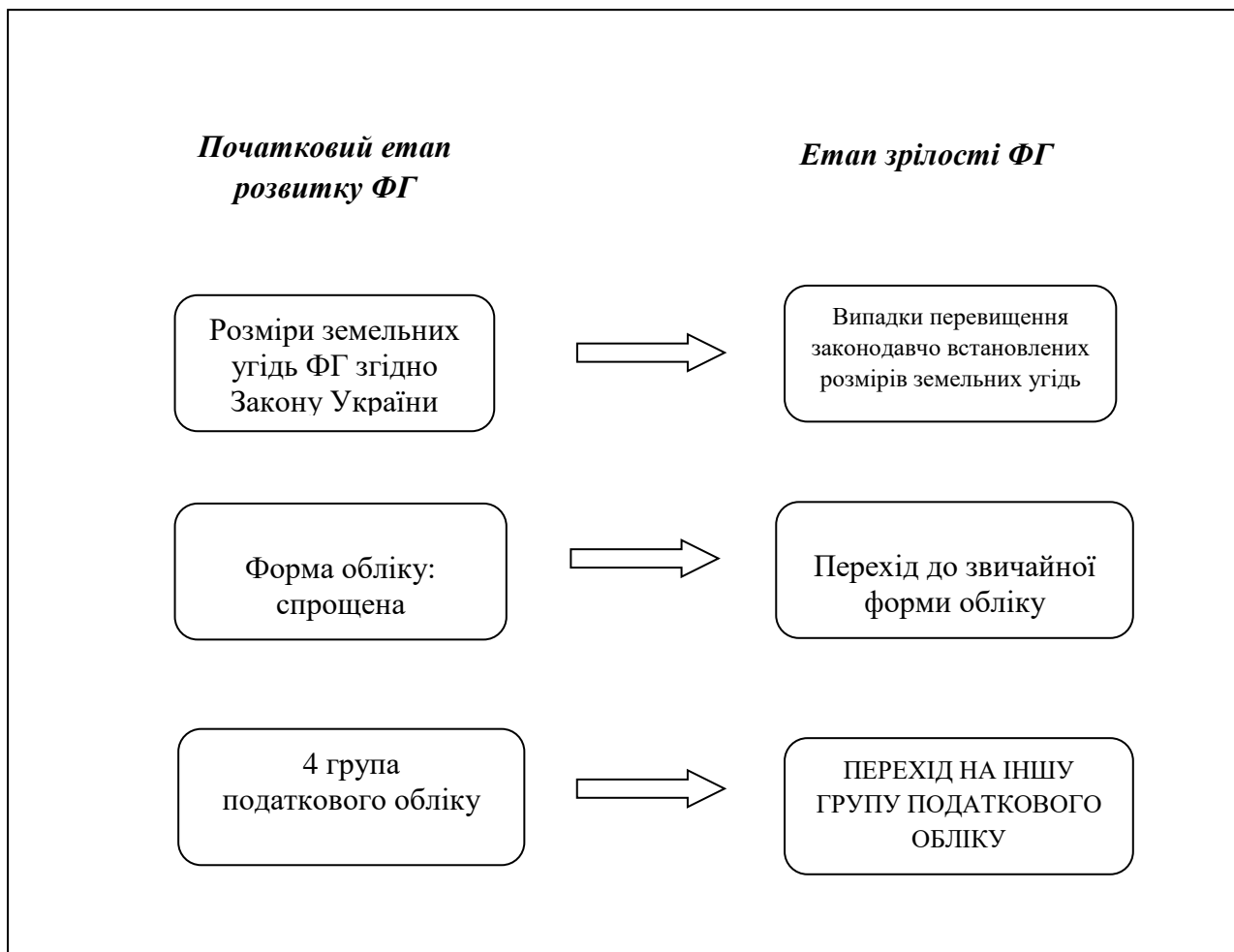
II – від 20 до 100 га – сімейні фермерські господарства;

III – від 100 до 500 га – фермерські господарства й сільськогосподарські підприємства різних організаційно-правових форм господарювання.

На практиці існують приклади перевищення лімітовано установлених законодавчих розмірів земельних ділянок.

Фермерським господарствам, які є малими підприємствами, законодавством дозволено використовувати спрощену форму обліку доходів та витрат [3, ст. 3]. Відповідно при спрощеній формі обліку і звітності фермерське

господарство має подавати лише: спрощений Баланс (форма № 1-м) та Звіт про фінансові результати (форма № 2-м). Дані документи складаються відповідно до П(С)БО 25. Всі інші господарства повинні вести облік за повною формою і подавати фінансову звітність за всіма 5 формами.

Рис. 1. Еволюція фермерських господарств з урахуванням облікового та податкового аспектів

У Податковому кодексі України вказано, що сільськогосподарські товаровиробники, площа сільськогосподарських угідь яких становить не менше двох гектарів, але не більше 20 гектарів та якщо, частка сільськогосподарського товарного виробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75 відсотків – відносяться до 4 групи платників єдиного податку [4, ст. 291]. Якщо суб'єкт господарювання не попадає під дані критерії, він повинне перейти до іншої групи платників єдиного податку.

Отже, можна зробити висновок, що в Україні досить бурхливими темпами розвивається фермерський рух. ФГ збільшують свої площі і відповідно нарощують свій прибуток. Але на практиці часто виникають випадки, коли ФГ перевищує законодавчо лімітованих обсяг наявних земельних угідь, збільшує

чистий дохід від реалізації, що потребує зміни форми обліку і групи платників податку.

Список використаної літератури

1. Про фермерське господарство : Закон України від 19.06.2003 р. № 973-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15> (дата звернення: 25.03.2019).
2. В Україні зросла кількість фермерських господарств і кооперативів. AgroPortal. URL: <http://agroportal.ua/ua/news/ukraina/v-ukraine-uvelichilos-chislo-fermerskikh-khozyaistv-i-kooperativov/> (дата звернення: 25.03.2019).
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність і Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 25.03.2019).
4. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 25.03.2019).